

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ЛАНДШАФТНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОРУШЕНИХ ТЕРИТОРІЙ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Виконано дослідження особливостей архітектурно-ландшафтної реабілітації порушених територій. Запропоновано аналіз та комплексний збір інформації.

Ключові слова: *Порушена територія, реабілітація, архітектурно-ландшафтний аналіз, ландшафт.*

Abstract

The study of features of architectural and landscape rehabilitation of disturbed territories is performed. The analysis and integrated information gathering are proposed.

Key words: *Disturbed territory, rehabilitation, architectural and landscape analysis, landscape.*

Поточна політична напруга в Україні збільшила потребу у розвитку регіональної реабілітації порушених архітектурно-ландшафтних територій. Реабілітація міського середовища, що містить порушені території, обумовлена спрямованістю на вирішення пріоритетних державних завдань щодо створення повноцінних містобудівних умов.

Тому сучасне містобудування покликане вирішувати проблеми реабілітації порушених територій та включено в активне функціональне зонування прилеглого середовища.

Порушенні території – це землі, що втратили свою господарську цінність або є джерелом негативного впливу на навколишнє середовище в зв'язку з порушенням ґрунтового покриву, гідрологічного режиму і рельєфу в результаті виробничої діяльності людини [ДСТУ 17.5.1.01-78].

Адаптація та реабілітація порушених територій повинна відбуватися в умовах архітектурно-ландшафтного аналізу і оцінки існуючого стану середовища. Аналіз вітчизняного і закордонного досвіду вивчення порушених територій дозволив виділити різні підходи до класифікації порушень, що спираються на інженерно-геологічні характеристики території (Beaver, Coates, V.Collins, P.Bush.); типу порушень, інженерно-геологічної характеристики території та її містобудівної цінності (І.В.Лазарева, ЦНДП містобудування) [1]. Аналіз територій є комплексним підходом до вивчення місця реабілітації та комплексним збором інформації про нього та включає в себе:

- аналіз екологічної ситуації;
- аналіз впливу порушених територій на елементи біосфери (літосфера, гідросфера, атмосфера): деформація земної поверхні; виснаження і забруднення підземних і поверхневих вод; затоплення і заболочування підірваних територій; забруднення атмосферного повітря;

- аналіз ландшафтної ситуації території, на якій розглядається взаємозв'язок порушених територій: з сельбищним ландшафтом; з промисловим ландшафтом; з природно-антропогенним ландшафтом (озеленення, водоймища); з основними транспортними і пішохідними комунікаціями;
- аналіз містобудівної ситуації: морфологія (формування) порушених територій;
- композиційний аналіз;
- візуальний аналіз [2, С. 43].

Композиційний аналіз є найбільш важливим для подальшої роботи з територією, оскільки саме загальна композиція відновлювальної зони з прилеглим середовищем виражає естетико-архітектурне узагальнення всіх комплексів аналізу формування і дозволяє зупинитися на одному з методів архітектурно-ландшафтної реабілітації.

Містобудівне використання порушених територій може мати наступні особливості:

- порушена територія є структурно-функціональним елементом містобудівних систем;
- порушена територія є формуючим фактором техногенного ландшафту, а через це - учасником формування міського середовища;
- порушена територія є самобутньою в композиційній структурі міського середовища і може розглядатись як планувальна і структурна одиниця в домінуючому побудованні сприйняття міської забудови;
- техногенні ландшафти міських поселень є основою еколого-містобудівного формування міського середовища [2, С.43-45].

Висновки: Реабілітація – це відродження міського середовища та об'єкта у зв'язку з його історичним та культурологічним значенням із повною або частковою зміною функціонального призначення [3]. На сьогоднішній день в Україні є багато порушених територій, а саме промислових об'єктів, які потребують відновлення реабілітації та адаптації до планувальної структури міста. Тобто перетворення колишніх промислових об'єктів на торгово-розважальні комплекси, виставкові павільйони, технологічні парки, зони активного та пасивного відпочинку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Таболіна Т. В. Методика архітектурної реабілітації міського середовища Донбасу, що містить порушені території : автореф. дис. на здобуття наук. ступення кандидата архітектури : спец. 18.00.01 «Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури» / Т. В. Таболіна. – Харків, 2005. – 20 с.
2. Чемакіна В. О. Вирішення проблеми реабілітації порушеного міського середовища : матеріали конф. / Нац. Авіаційний ун-т. – Київ : Нац. Авіаційний ун-т, 2007. – 165 с.
3. Іванов-Костецький С. О. Концепція реабілітації промислово-виробничих підприємств в структурі м. Львова (на прикладі колишнього Львівського м'ясокомбінату) / Іванов-Костецький С. О. // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів : «Львівська політехніка», нац. ун-т, 2009. – № 656 – С. 150-159.

Кучеренко Лілія Василівна – к. т. н., доцент кафедри будівництва міського господарства та архітектури Вінницького національного технічного університету.

Петренко Наталія Романівна – студент факультету будівництва, теплоенергетики та газопостачання.

Kucherenko Liliia - Ph. D., assistant professor of construction of urban economy and architecture Vinnitsa National Technical University

Petrenko Nataliia - student, faculty of construction, heat power engineering and gas supply.